
IN MEMORIAM

БОСИЉКА ЂОРЂЕВИЋ (1922–2015)

Босиљка Ђорђевић, рођена Поповић, завршила је Учитељску школу у Бањалуци пред Други светски рат и почела је да ради као учитељица. По завршетку рата, била је ангажована као васпитач ратне сирочади, а прве јесени по ослобођењу почиње да студира. Педагошки смер Филозофског факултета у Београду завршила је 1949. године, на коме је изабрана за асистента на психологији. Међутим, одлучила је да напусти академску каријеру. Након тога је радила као школски психолог у средњој и основној школи, као просветни инспектор, саветник и психолог у Савезном заводу за проучавање школских и просветних питања и у

Заводу за основно образовање и образовање наставника СР Србије. У међувремену је положила стручни професорски испит (1956). Докторску дисертацију „Предзнања ученика првог разреда основне школе и њихов каснији успех“ одбранила је 1965. године. Каријеру завршава као научни сарадник у Институту за педагошка истраживања у Београду. Била је предавач у неколико виших школа, учествовала је у стручном усавршавању наставника, а била је и иницијатор и реализатор многих стручних и друштвених акција на локалном и државном нивоу.

Босиљка Ђорђевић је била свестрани практичар и истовремено је објављивала стручне и научне радове и радила је као истраживач и теоретичар. Међу њеним најзначајнијим подухватима је проучавање даровите деце и услова за њихов развој. Учествовала је у дефинисању додатног рада у законима о основној и средњој школи (1974), као обавезне подршке за даровите ученике у оквиру регуларног наставног плана и програма. Ову меру подржала је приручником о томе како испланирати, организовати и успешно спроводити додатни рад за ученике основне школе (1977). Организовала је научни скуп који је био посвећен идентификацији даровитих и подстицању даровитости у школи (1979). Резултати истраживања које се односи на обликовање образовне подршке

за даровите ученике објављени су у монографији „Индивидуализација васпитања даровитих“ (1979). Заступала је инклузивни приступ који данас преовладава: да даровита деца остану у одељењу са осталом децом, а да им се уз регуларни наставни програм понуде додатни садржаји и активности. Све што је у међувремену урађено у области васпитања даровитих остало је „на линији“ резултата до којих је дошла Босиљка Ђорђевић, те је разумљиво што је поменута књига један од највише цитираних извора на просторима бивше СФР Југославије.

питањима о карактеристикама даровите деце и младих и о проблемима њиховог образовања и васпитања, Босиљка Ђорђевић наставља да се бави и након пензионисања у Институту за педагошка истраживања. Њен рад наставља да се одвија у оквиру репрезентативних академских институција у земљи и изван земље. У сарадњи са Учитељским факултетом у Београду и Заједницом учитељских факултета Србије спроведено је истраживање и објављена је монографија о школском (не)успеху даровитих ученика (1995). Још је интензивније учешће Босиљке Ђорђевић у националним и међународним истраживачким пројектима и стручним скуповима у организацији Високе школе струковних студија за образовање васпитача из Вршца (до 2007. године Виша школа за образовање васпитача). Један од доказа ове сарадње представља публикација „Даровитост и креативност деце и младих“, издата 2005. године, у којој су сакупљени прилози Босиљке Ђорђевић који су саопшени на округлим столовима одржаним до тада. Било би потребно много простора да се наведу све публикације у којима су изложени резултати истраживања у којима је учествовала Босиљка Ђорђевић.

Поред образовања даровите деце и младих, Босиљка Ђорђевић се у оквиру пројеката реализованих у Институту за педагошка истраживања бавила бројним проблемима школства и образовања, као што су организација и ефикасност наставе, конципирање наставних планова и програма, друштвене промене и функционисање савремене породице, итд. Босиљка Ђорђевић је веровала да су школски психолози и школски педагози позвани да допринесу квалитету васпитнообразовног рада у свим васпитнообразовним установама. Притом је и сама била пример таквог сарадника у срединама у којима је радила. У центру њеног интересовања било је дете/ученик, уз пуно уважавање његових могућности. Сматрала је да је обавеза школе да подржи развој сваког детета и помогне му да постане, не само користан, већ и задовољан, срећан и успешан члан шире друштвене заједнице. На исти начин је посматрала наставнике и друге стручњаке у школи, као и родитеље ученика.

У темама које је Босиљка Ђорђевић проучавала и начину на који је то радила, могу наћи инспирацију многи млади сарадници који траже свој пут у раду у школи и у науци. Желимо посебно да истакнемо следеће: њену спремност за несебичним пружањем колегијалне подршке млађим сарадницима; непрекидно праћење актуелности и једнаку спремност на

информисање и мотивисање свих заинтересованих за проучавање образовања и васпитања даровитих и талентованих; често незваничан али прави менторски рад са бројним кандидатима, који су уз њену помоћ радили своје магистарске тезе и докторске дисертације; рецензирање великог броја радова, који су објављени као чланци и монографије у Србији и изван ње. Уверени смо да је допринос развоју научних кадрова оно за шта би требало да будемо највише захвални Босиљки Ђорђевић, јер су људски ресурси кључни фактор напретка савременог света у времену које је пред нама.

Завршавамо ово кратко подсећање на колегиницу са којом смо радили и од које смо учили, напомињући да је свако виђење дела и лика одређене особе лично и да, као такво, ризикује да пропусти неке важне аспекте и доприносе те особе. Доприноси о којима је било речи односе се на: унапређивање школске праксе и педагогије као дисциплине у Југославији и Србији, унапређивање рада Института за педагошка истраживања, као и развој научних кадрова у области образовања и васпитања. Подсетићемо се закључака комисија које су оцењивале рад Босиљке Ђорђевић на радном месту психолога у школи пре више од пола века, уверени да се могу применити и на сва друга радна места на којима је касније радила, као и на њен богат научноистраживачки рад који се одвијао до краја њеног живота. Босиљка Ђорђевић је била изванредан радник и човек, озбиљна, студиозна, племенита, скромна, веома савесна, трудољубива и предана свом послу. Искуство које је имала и помоћ коју је пружала били су драгоцени, због чега је уживала неподељену љубав и симпатије колектива у којима је радила.

Славица Максић